

Her fabrika bir gümrük olacak

Sercan Bahadır

Gümrük işlemlerinde yeni bir yaklaşım olan "Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası" uygulamasında ithalata ilişkin beklentileri de karşılamak üzere düzenlemeler yapılmıştır.

21 Mayıs 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak, 10 Ocak 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmeliği yürürlükten kaldıran Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Yayımlanan yeni yönetmelikle bir yıla aşkın tartışılan ve sürekli gündemde olan "ithalat"a ilişkin uygulamalara yer verilmiştir.

Gümrük işlemlerinde radikal bir değişiklik niteliği taşıyan bu uygulama tüm dünyada kabul görmüş AEO (Ahutrizte Economic Operater) uygulamasının yerel mevzuatımıza aktarılmasıdır. Bu uygulamada esas olan "güvenilir" olarak tanımlanan şirketlerin kayıt yolu ile gümrük işlemlerini yerine getirip eşyanın gümrük idaresi yerine doğrudan fabrikalarına veya fabrikalarından doğrudan sınır kapılarına sevk edilmesini sağlamaktır.

Bu uygulamanın iki yönlü bir avantaj sağlayacağını söylemek yanlış olmayacaktır. Öncelikle güvenilir olarak tanımlanan YYS şirketleri ithalat ve ihracat işlemlerinde gümrük idaresinde zaman harcamayacak ve girdi, hammadde gibi üretim için hayati önem taşıyan ürünler üretime vakit kaybetmeden doğrudan aktarılacaktır. Diğer taraftan yasal ticaret kolaylaştırılarak, gümrük idarelerinin mevcut kaynakları yasal olmayan ticaretle mücadelede daha etkin ve verimli kullanılacaktır.

Bu uygulamanın daha kısıtlı hali Onaylanmış Kişi Statü Belgesinin (OKSB) 01.01.2017 tarihinden itibaren geri alınacağı da bu yönetmelikte düzenlenmiştir. OKSB uygulamasının imalatçı şirketlere ithal eşyanın gümrük idaresinde muayene hattı olarak "mavi hat" imkanı sağladığı ve 2017 yılından itibaren bu hakkın ortadan kaldırılacağı düşünüldüğünde, OKSB şirketlerin bir an önce YYS alım süreçlerini tamamlamaları büyük önem arz etmektedir.

YYS şirketlerine sağlanan avantajlar nelerdir?

Son yapılan düzenlemeler ile şirketlere sağlanan avantajlar iki başlıkta belirtilebileceği düşüncesindeyiz.

Basitleştirilmiş Uygulamalar

- ✓ İhracatta ve ithalatta yerinde gümrükleme
- ✓ Kısmi teminat
- ✓ Götürü teminat
- ✓ A.TR düzenleme
- ✓ Eksik belgeyle beyan
- ✓ Fatura beyanı, EUR.MED düzenleme
- ✓ İzinli gönderici – izinli alıcı

Emniyet ve Güvenlik İşlemlerinde Kolaylıklar

- ✓ Eksik bilgili özet beyan
- ✓ Yeşil hatta belge eklememe
- ✓ Taşıt üstü + yeşil hat
- ✓ Minimum kontrol
- ✓ Öncelikli kontrol

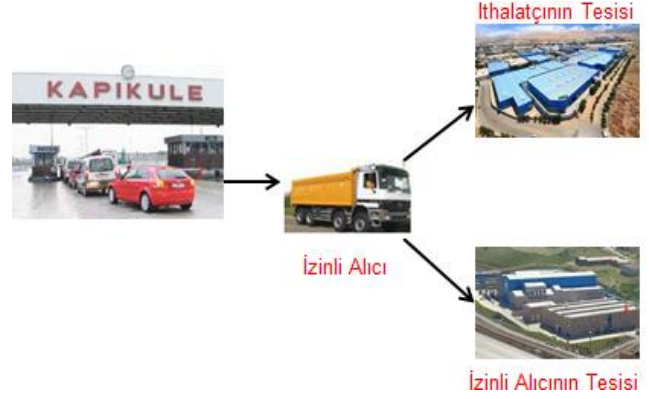
Şüphesiz bu avantajlardan en öne çıkan uygulama her fabrikanın bir gümrük idaresi olarak tanımlanacağı "ithalatta yerinde gümrükleme" uygulamasıdır.

Yayımlanan yönetmelikle birlikte aslında bu alanda 2 yeni kavram gündemimize girmiştir: **"yeşil hat" ve "izinli alıcı"**.

Yeşil hat, ithalat ve ihracat işlemlerinde eşyanın belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı ve işlemlerin tesisten yapılabilmesini sağlayan hattır. İzinli alıcı ise ithalatta yerinde gümrükleme alanına eşya taşımaya yetkili taşıyıcı olarak tanımlanmaktadır.

Yönetmelikle düzenlemesi yapılan ithalatta yerinde gümrüklemenin sağladığı kolaylıklar aşağıdaki gibidir:

- ✓ Eşyayı gümrük idaresine sunmaksızın işlemlerin tesislerden yapılabilmesi sağlanmıştır (Yeşil Hat).
- ✓ Üretime hızlı geçişi sağlamak üzere işlemleri en geç 48 saat içinde tamamlanacak eşya için tesiste taşıt üstünde işlem yapılabilmesi sağlanmıştır.
- ✓ İthalatta yerinde gümrükleme yerine getirilen eşyanın 2 saatlik süre içinde "kontrol türü" bildirim esas alınmıştır.
- ✓ Varış bildirimini takiben azami 15 dakika içinde boşaltma izninin verilmesi sağlanmıştır.
- ✓ Önceden bildirim koşuluyla mesai saatleri dışında işlem yapılabilmesi sağlanmıştır.
- ✓ Eşyanın ithaline ilişkin beyanname, eşya sahibi veya temsilcisi tarafından işlem yapılacak gümrük müdürlüğünden elektronik ortamda tescil edilmesi sağlanmıştır.
- ✓ İzinli alıcıya mühür kırma yetkisi verilmiştir.
- ✓ Güvenli depolama alanı veya güvenli park alanından işlem yapılabilmesi sağlanmıştır.
- ✓ Konteynerlerin ve büyük hacimli eşyaların kapalı alan koşulu olmaksızın tesiste bekletilmesi sağlanmıştır.
- ✓ Eşyanın ithalata hazır olduğunun bildirilmesinden sonra muayeneye tabi tutulacak eşyanın muayenesine 3 saat içinde başlanması esas alınmıştır.
- ✓ Muayeneye tabi tutulacak eşya güvenli depolama alanında bekletilerek, muayeneye tabi tutulmayacak eşya için güvenli depolama alanından çıkışına vergilerinin ödenmesi ya da teminata bağlanmasıyla izin verilmiştir.
- ✓ İzin kapsamı eşya ayniyet tespitine yönelik tedbirlerin dışında tutulmuştur.
- ✓ Güvenli depolama alanında bulunan eşya elleçleme faaliyetine tabi tutulabilmesi sağlanmıştır.
- ✓ İzinli alıcının aynı taşıma aracına birden fazla tesiste boşaltma yapılabilmesi sağlanmıştır.
- ✓ Yurt içinde taşıma aracının değiştirilmesine izin verilmiştir.
- ✓ A ve B sınıfı onaylanmış kişilerin eşyasının izinli alıcının tesisine taşınabilmesi sağlanmıştır.
- ✓ İlgili şartların yerine getirilmesi koşuluyla izinli alıcı yetkisi kapsamında eşya mühürsüz olarak getirilebilmesi sağlanmıştır.

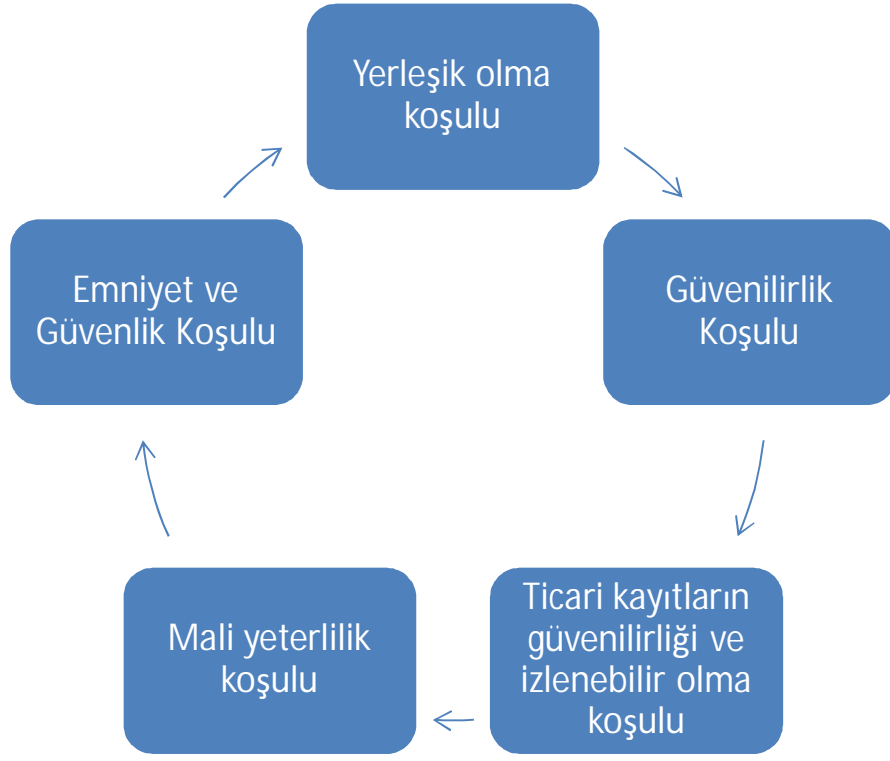

İthalatta yerinde gümrükleme uygulaması ile yukarıda belirtilen avantajlar imalatçı şirketlere ithal eşyasını gümrük idaresine boşaltmadan doğrudan fabrika sahasına getirme imkanı sağlamaktadır. Bunun anlamı da, ithalat aşamasında gümrük idaresine katılan ardiye, tahmil tahliye, nakliye, konteyner açma-kapama gibi masrafların tamamen ortadan kalmasıdır.

İthalat masraflarının olabilecek minimum düzeye indirilmesi, "ithalata dayalı büyüme" ve "ithalata dayalı üretim" modelimiz açısından ciddi bir girdi maliyetlerinin azalmasına neden olacaktır. Özellikle ithalata konu eşyalarımızın % 90'ını hammadde ve yarı mamul madde gibi girdi ürünler olduğu dikkate alındığında, ithalat maliyetlerinin azalması hem iç piyasada ürün fiyatlarının düşmesine hem de ithal girdi ile üretilen ihracat ürünlerinde uluslararası rekabet gücünün artmasını sağlayacaktır.

İthalatta yerinde gümrükleme imkânından yararlanma şartları nelerdir?

YYs sahibi olmak için, aşağıda sayılan ana unsurların şirketler tarafından sağlanması gerekmektedir. Bu koşullara bakıldığında esas olarak gümrük idaresinin dış ticaret konu eşyanın kayıt içinde izlenebilir olması; gümrük işlemleri için öngörülen yerlerin eşyanın gümrük işlemleri tamamlanmadan güvenli alanlardan çıkışının önüne geçecek gerekli alt yapının kuruluyor olması; şirketlerin gümrük işlemlerinde şeffaf, hesap verebilir ve iç denetime açık hale dönüştürülmesi olduğunu söyleyebiliriz.

Bu imkânlardan yararlanabilmek için gerekli olan ithalatta yerinde gümrükleme iznini alabilmek için YYS'nin koşullarına ek olarak aşağıdaki koşulların da sağlanması gerekmektedir.

- ✓ Otomotiv sektöründe faaliyet gösteren grup ithalatçıları hariç imalatçı olmak: Grup ithalatçısı tarafından YYS'si bulunan grup imalatçısının tesislerinin bu izin kapsamında kullanılmak istenilmesi halinde, grup ithalatçısının gerçekleştirdiği ithalatın en az yüzde altmışının otomotiv sektöründe faaliyet gösteren grup imalatçıların üretiminde kullanılan eşyanın ithalatı olduğunu gösterir yeminli mali müşavirce hazırlanan rapor aslının da ibraz edilmesi gerekmektedir.
- ✓ Asgari 5 milyon ABD doları tutarında ihracat veya toplam 20 milyon ABD doları tutarında ihracat ve ithalat yapmış olmak,
- ✓ Gümrük idaresine 500 bin Avro tutarında nakit teminat veya teminat mektubu teminat vermiş olmak,
- ✓ İzin kapsamı eşyanın depolanması, boşaltılması, muayenesi ve izin kapsamı eşyadan numune alınabilmesi için gerekli teçhizat ve donanıma sahip olmak.

Mavi hat uygulaması yürürlükten kaldırılacak mı?

Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin geçici 3. maddesinde konusu geçen, tüm A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü (OKS) Belgelerinin 01.01.2017 tarihi itibarıyla geri alınacağı ve bu Yönetmeliğin yayım tarihinden (21 Mayıs 2014) itibaren yapılan A ve B sınıfı OKS Belgesi'ne ilişkin yeni başvuru taleplerinin reddedileceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği incelendiğinde; ithalatta mavi hat uygulaması yerine yeşil hat uygulamasının yürürlüğe gireceği görülmüştür. Kapsam ve koşulları yukarıda belirtilen yeşil hat; eşyanın belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hat olarak tanımlanmıştır. Yeşil hat uygulamasından sadece YYS sahibi kişiler yararlanabilecek olduğundan firmaların ileride olumsuzluklar ile karşılaşmalarını için A ve B sınıfı OKS Belge sahibi şirketlerinin YYS alım süreçlerine başlaması gerektiğini tavsiye etmekteyiz.

EY

Building a better
working world

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş. 'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.